

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 10. jūnijā
(OR. en)

10124/22

RECH 369
COMPET 489

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2022. gada 10. jūnijs

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 9517/1/22 REV 1

Temats: Eiropas misijas

– Padomes secinājumi (pieņemti 2022. gada 10. jūnijā)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Eiropas misijām, kurus Padome pieņēma 3877. sanāksmē, kas notika 2022. gada 10. jūnijā.

PADOMES SECINĀJUMI PAR EIROPAS MISIJĀM

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- Regulu (ES) 2021/695, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un nosaka tās dalības noteikumus ¹, kurā jo īpaši noteiktas Eiropas misiju iezīmes un apzinātas jomas, kurās varētu izveidot misijas;
- Padomes Lēmumu (ES) 2021/764, ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" ², kurā cita starpā ir noteikta misiju padomju loma;
- 2020. gada decembra secinājumus ³ par jauno Eiropas Pētniecības telpu, kuros ir atsauce uz virzieniskuma, daudzlīmeņu pārvaldības un iedzīvotāju iesaistīšanas principu, lai maksimāli palielinātu ietekmi, kāda ir investīcijām pētniecībā un inovācijā (*R&I*);
- 2021. gada septembra secinājumus ⁴ par globālo pieeju pētniecībai un inovācijai – Eiropas stratēģija starptautiskai sadarbībai mainīgā pasaulē, kuros uzsvērtā nepieciešamība stiprināt pašreizējās daudzpusējās *R&I* partnerības un alianses;
- Padomes Ieteikumu (ES) 2021/2122 par Eiropas pētniecības un inovācijas paktu ⁵, kurā noteiktas prioritārās jomas kopīgai rīcībai ES, tostarp kopīgi risinot zaļās pārkārtošanās un digitālās pārveides problēmas un palielinot sabiedrības līdzdalību Eiropas pētniecības telpā;

¹ OV L 170/1, 12.5.2021.

² OV L 167/1, 12.5.2021.

³ 13567/20.

⁴ 12301/21.

⁵ OV L 431, 2.12.2021.

- Eiropas Komisijas 2019. gada decembra paziņojumu par Eiropas zaļo kursu ⁶ un Eiropas Komisijas 2021. gada jūlija paziņojumu "Gatavi mērķrādītājam 55 %": ES 2030. gadam nospraustā klimata mērķrādītāja sasniegšana ceļā uz klimatneitralitāti ⁷;
- Eiropas Komisijas 2021. gada septembra paziņojumu par Eiropas misijām ⁸, kurā noteiktas piecas Eiropas misijas;
- Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, ko pieņēma 2015. gadā un kas kalpo par avotu Eiropas misiju izstrādei un īstenošanai;

I. Virzīt Eiropas R&I uz to, lai tā atbalstītu tādas publiskās rīcībpolitikas, kuras labāk reaģē uz sabiedrības problēmām

1. UZSVER, ka uz misiju orientētas pieejas galvenās iezīmes ir šādas:

- sadarbīga, transnacionāla, iekļaujoša, daudzdisciplīnu un starpnozaru pieeja sarežģītu sabiedrības problēmu risināšanai, izstrādājot sistēmisku un koordinētu pieeju visā vērtību ķēdē Eiropas Savienības, valstu, reģionālā un vietējā līmenī, iesaistot attiecīgos dalībniekus, publiskās rīcībpolitikas, privātās iniciatīvas un finansēšanas instrumentus un programmas noteiktā termiņā un ar izmērāmiem mērķiem;
- virzieniskuma elements, kura mērķis ir stratēģiski virzīt un par prioritāti noteikt investīcijas R&I un citās nozarēs Eiropas, valstu un reģionālā līmenī kā daļu no R&I un citu attiecīgo politikas jomu stratēģiskās koordinācijas procesa, lai ar zinātnes un tehnoloģiju palīdzību panāktu ietekmi uz sabiedrību un politikas veidošanu;
- kopīgas izstrādes, kopīgas īstenošanas un kopīgas uzraudzības process ar publiskā sektora dalībniekiem, privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību valsts, reģionālā un vietējā līmenī;

⁶ COM(2019)640 final.

⁷ COM(2021)550 final.

⁸ COM(2021)609 final.

2. ATGĀDINA, ka *R&I* ir Eiropas misiju pamats un ka, lai sasniegtu to mērķus, publiskā sektora dalībniekiem, privātajam sektoram un pilsoniskajai sabiedrībai ir jāveic īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa darbības visās attiecīgajās nozaru rīcībpolitikās, kā arī ir nepieciešams pienācīgs finansējums; Jo īpaši AICINA Komisiju un dalībvalstis īstenot saskaņotas publiskās rīcībpolitikas, kuru pamatā ir jaunākie zinātniskie un tehnoloģiskie sasniegumi Eiropas misiju ietvaros, tostarp rīcībpolitikas, kas stimulē pieprasījumu, veicina zināšanu vērtības atzīšanu un mudina uz uzvedības maiņu;
3. ATGĀDINA, ka no programmas "Apvārsnis Eiropa" finansē tikai *R&I* darbības, savukārt citas darbības tiek finansētas no katras attiecīgās programmas citās nozaru rīcībpolitikās saskaņā ar attiecīgo programmu piemērojamajiem noteikumiem; ATGĀDINA, ka pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" stratēģiskā plāna mērķis ir veicināt sinerģijas starp pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un citām attiecīgajām Savienības rīcībpolitikām un programmām;
4. UZSVER pētniecības infrastruktūru nozīmi Eiropas misiju mērķu sasniegšanā, jo īpaši izmantojot to daudzdisciplīnu pētniecības spējas, tostarp sociālajās un humanitārajās zinātnēs; UZSVER to būtisko nozīmi progresīvu tehnoloģiju un metodoloģiju izstrādē un to saikni ar izglītības un privāto sektoru; NORĀDA, cik svarīgs ir Eiropas stratēģiskais forums par pētniecības infrastruktūrām, lai vadītu šo infrastruktūru stratēģisko attīstību un veicinātu to ieguldījumu Eiropas misiju īstenošanā; UZSVER, ka tehnoloģiju infrastruktūras var arī veicināt Eiropas misiju īstenošanu;
5. UZSKATA, ka sabiedrības problēmas, uz kurām attiecas Eiropas misijas, ir globālas; MUDINA Komisiju veicināt starptautisko sadarbību, tostarp izmantojot sinerģijas ar starptautiskām uz misiju orientētām iniciatīvām, ja tas veicina Eiropas misiju mērķu sasniegšanu, vienlaikus nodrošinot ES galveno principu un vērtību ievērošanu un ES interešu aizsardzību;

II. Eiropas misiju efektīvas pārvaldības nodrošināšana

6. UZSVER, ka, lai Eiropas misijas būtu sekmīgas, ir vajadzīgs efektīvs daudzlīmeņu pārvaldības modelis starp attiecīgajiem dalībniekiem, publiskajām rīcībpolitikām, privātām iniciatīvām un finansēšanas instrumentiem un programmām; ATZĪST, ka pārvaldības modelis ir jāpielāgo katrai Eiropas misijai;
7. UZSKATA, ka efektīvas pārvaldības pamatā vajadzētu būt horizontālai un vertikālai pieejai saskaņā ar attiecīgajiem pienākumiem; NOSAKA horizontālo pārvaldību kā koordināciju starp attiecīgajiem dalībniekiem, publiskajām rīcībpolitikām, privātām iniciatīvām un finansēšanas instrumentiem un programmām vienā un tajā pašā administratīvajā līmenī un vertikālo pārvaldību kā koordināciju starp attiecīgajiem dalībniekiem, publiskām rīcībpolitikām, privātām iniciatīvām un finansēšanas instrumentiem un programmām vairākos līmeņos – Eiropas, dalībvalstu, reģionālā un vietējā līmenī;

A. Horizontālā pārvaldība

8. ATGĀDINA, ka Eiropas misiju veiksmes pamatā ir efektīvas sinerģijas starp pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", tostarp tās Eiropas partnerībām, un citām attiecīgām Savienības programmām, kuras vajadzīgas, lai nodrošinātu saskaņotu plānošanu un līdzfinansējumu; AICINA Komisiju izstrādāt un pēc tam praksē ieviest nepieciešamos apstākļus, lai nodrošinātu visu attiecīgo ES programmu papildinošās darbības gan tematiskās plānošanas, gan atsevišķu projektu līmenī; ATZĪST Komisijas nozīmīgos centienus izveidot koordinācijas struktūras starp tās dažātajām struktūrvienībām, lai veicinātu šīs sinerģijas; UZSVER, ka Eiropas misiju pārvaldībai Komisijā būtu jāatspoguļo Eiropas misiju pārveidojošais un sistēmiskais raksturs; AICINA Komisiju iesniegt detalizētu pārskatu par veicamajām darbībām un to attiecīgo finansējumu, kas pieejams no citām attiecīgām Savienības rīcībpolitikām, programmām un iniciatīvām, lai nodrošinātu katras ES misijas saskaņotu tematisko plānošanu un īstenošanu; MUDINA Komisiju nodrošināt turpmākas būtiskas investīcijas no citām attiecīgām Savienības programmām, kas būtu samērīgas ar pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" investīcijām Eiropas misiju atbalstam;

9. AICINA dalībvalstis ņemt vērā Eiropas misiju konkrētos mērķus valsts nozaru plānošanā un rīcībpolitikās, kā arī ES programmās, uz kurām attiecas decentralizēta pārvaldība; AICINA Komisiju ieviest nepieciešamos pasākumus un administratīvās pamatnostādnes, lai veicinātu sinerģijas ar ES programmām, uz kurām attiecas decentralizēta pārvaldība, jo īpaši ar Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+), Kohēzijas fondu, Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu (EJZAF), Taisnīgas pārkārtošanās fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA), kā arī ar kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) Atveseļošanas un noturības mehānismu un nacionālajiem stratēģiskajiem plāniem; ATGĀDINA, cik svarīgas ir pārdomātas specializācijas stratēģijas un valstu atveseļošanas un noturības plāni kā noderīgs plānošanas instruments Eiropas misiju mērķu sasniegšanai;
10. AICINA Komisiju izpētīt iespēju izveidot marķēšanas shēmu uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, ko izsludina Savienības finansēšanas programmas, kas nav pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa", lai cita starpā atvieglotu misiju portfeli veidošanu, palielinātu saistīto iniciatīvu pamanāmību un apkopotu to rezultātus, tādējādi palīdzot sasniegt Eiropas misiju mērķus;
11. NORĀDA uz misiju padomju stratēģisko lomu konsultāciju formulēšanā Eiropas misiju sagatavošanas un aprites cikla laikā; IEROSINA Komisijai ņemt vērā šos ieteikumus atbilstošā politiskā līmenī, ņemot vērā Eiropas misiju starpnozaru raksturu; AICINA Komisiju regulāri ziņot stratēģiskajam sastāvam un informēt attiecīgos pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" programmas komitejas tematiskos sastāvus par misiju padomju veiktā darba rezultātiem; ATGĀDINA, cik svarīgas ir speciālās zināšanas par iedzīvotāju iesaistīšanos misiju padomēs;

12. UZSVER, ka horizontālās pārvaldības centieni būtu jāveic arī dalībvalstu līmenī; MUDINA dalībvalstis izveidot atbilstīgas pārvaldības struktūras, lai to attiecīgie dalībnieki, publiskās rīcībpolitikas, privātās iniciatīvas un finansēšanas instrumenti un programmas varētu veicināt Eiropas misiju mērķu sasniegšanu; PIENĒM ZINĀŠANAI to misiju aprites cikla raksturu, kurās iesaistīti konkrēti dalībnieki, rīcībpolitikas un instrumenti, kas ir būtiski dažādos pārvaldības procesa posmos; Tādēļ UZSVER, ka nav vienota pārvaldības modeļa un ka dalībvalstis var brīvi noteikt pārvaldības pasākumus atbilstoši savām struktūrām un vajadzībām; AICINA Komisiju aktīvi veicināt un atvieglot labas prakses apmaiņu starp dalībvalstīm attiecībā uz piemērotiem Eiropas misiju pārvaldības modeļiem;

B. Vertikālā pārvaldība

13. ATZĪST, ka efektīva koordinācija Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī ir būtiska Eiropas misiju veiksmes atslēga; AICINA Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka šie līmeņi tiek pienācīgi iesaistīti; ATGĀDINA, ka ir svarīgi iesaistīt pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" programmas komitejas stratēģisko sastāvu un attiecīgos tematiskos sastāvus, lai ņemtu vērā valstu kontekstu un iespējas uzlabot saskaņotību ar *R&I* darbībām, ko veic valsts līmenī;
14. UZSVER, ka ir jāanalizē ES, valstu, reģionālo un vietējo instrumentu un iniciatīvu, jo īpaši partnerību, un starpvaldību instrumentu atbilstība un potenciāls, lai veicinātu Eiropas misiju mērķu sasniegšanu; AICINA Komisiju veikt šo pārskatīšanu ciešā sadarbībā ar citām ieinteresētajām personām; AICINA dalībvalstis apzināt valsts, reģionālās un vietējās programmas vai iniciatīvas, tostarp to rezultātus, kas var veicināt Eiropas misiju sekmīgu īstenošanu; AICINA Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm izveidot elastīgu metodiku, ko dalībvalstis un reģioni var izmantot, lai apzinātu šādas iniciatīvas vai jebkādos citus pasākumus, kas var veicināt Eiropas misiju sekmīgu īstenošanu un to koordināciju Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī;

15. ATZĪST reģionālo un vietējo pašvaldību īpašo lomu Eiropas misiju īstenošanā; UZSVER, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme, atbalstot demonstrējumu iniciatīvas, lai kopā ar galalietotājiem un iedzīvotājiem pārbaudītu risinājumus, tostarp zinātniskus un tehnoloģiskus risinājumus;
16. NORĀDA, ka Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK) ir Eiropas mēroga pētniecības un inovācijas ekosistēmas, kas apvieno dažādus dalībniekus, un ka arī Eiropas universitāšu alianses var papildināt šo dinamiku, jo īpaši saistībā ar to *R&I* dimensiju; Tādēļ AICINA Komisiju un dalībvalstis veicināt konsekvenci starp Eiropas misiju mērķu sasniegšanu un EIT un tā ZIK darbībām, kā arī veicināt darbības, ko Eiropas universitāšu alianses veic savā *R&I* dimensijā;
17. PIENĒM ZINĀŠANAI Eiropas Pētniecības telpas centra rīka potenciālu stiprināt reģionālo pētniecības un inovācijas ekosistēmu spējas, radīt pamatnosacījumus sadarbībai un tos savstarpēji savienot Eiropas līmenī;

C. Misiju portfela pārvaldība

18. UZSVER, ka ir svarīgi saskaņoti pārvaldīt projektus un darbības, ko finansē Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī un kas veicina misiju mērķu sasniegšanu; ATGĀDINA, ka Eiropas misijas ir jāīsteno, izmantojot portfela pieeju, ko veido saskaņota darbību grupa; NORĀDA, ka misiju portfelim būtu jāatspoguļo visa vērtību ķēde, tostarp aspekti, kas saistīti ar sociālajām un humanitārajām zinātnēm; Tādēļ ATGĀDINA par fundamentālo pētījumu nozīmi portfela veidošanā, kā arī par to, cik svarīgi ir projekti ar augstu inovācijas potenciālu un augstu riska līmeni, piemēram, Savienības galvenajās un stratēģiskajās nozarēs, ko atbalsta Eiropas Inovācijas padome (EIP);

19. UZSVER, cik svarīga ir misiju portfeļa pārvaldība, veicinot nepieciešamo elastību plānošanā, īstenošanā, portfeļa veidošanā un pārorientēšanā visā Eiropas misijas aprites cikla laikā; AICINA Komisiju regulāri informēt pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" programmas komitejas stratēģisko sastāvu par misiju portfeļa pārvaldībā izmantotajām metodēm un par panākto progresu;
20. ATGĀDINA, ka misiju portfelī būtu jāiekļauj darbības, ko finansē Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī; MUDINA Komisiju veicināt un mudināt labas prakses apmaiņu starp dalībvalstīm par misiju portfeļu pārvaldību valstu un ES līmenī; ATZĪST stratēģiskās prognozēšanas pasākumu nozīmi, lai paredzētu un ņemtu vērā zinātniskus, tehnoloģiskus un sociālpolitiskus traucējumus Eiropas misiju veikšanā;

III. Iedzīvotāju iesaiste

21. APSTIPRINA, ka sabiedrības, vides un ekonomikas problēmu risināšanu var panākt tikai ar spēcīgāku saikni starp politikas veidošanu, zinātnei un sabiedrību; NORĀDA, ka Covid-19 pandēmija un daži no zaļās pārkārtošanās un digitālās pārveides radītajiem izaicinājumiem, piemēram, klimata pārmaiņas vai izaicinājumi, kas ir galveno digitālo tehnoloģiju izstrādes pamatā, ir parādījuši, cik svarīgi ir stiprināt zinātnes un sabiedrības attiecības; UZSVER, ka ir svarīgi stiprināt sabiedrības uzticēšanos zinātnei, veicināt uz zināšanām balstītas kritiskās domāšanas prasmes un cīnīties pret pseidozinātņu un maldinošas informācijas izplatīšanos; ATZĪST, ka viens no līdzekļiem, kā to panākt, ir stiprināt iedzīvotāju aktīvu lomu un iesaistīšanos pētniecībā un inovācijā;
22. UZSVER iedzīvotāju iesaistīšanos zinātnē, jo tā veicina izpratni un pārmaiņas sabiedrībā; tas ir vēl jo svarīgāk saistībā ar Eiropas misijām, jo to galīgais mērķis ir uzlabot iedzīvotāju dzīvi; UZSVER, ka ir svarīgi aktīvi iesaistīt nepietiekami pārstāvētās grupas;

23. ATGĀDINA, ka, lai pilnībā sekmīgi īstenotu Eiropas misijas, ES mēroga iedzīvotāju iesaistei būtu jānotiek no konkrētu Eiropas misiju apzināšanas pirmajiem posmiem, kā arī visā to plānošanas, īstenošanas un uzraudzības laikā; AICINA Komisiju izstrādāt sabiedrības iesaistes un komunikācijas plānu katrai misijai un novērtēt šādu plānu efektivitāti Eiropas misiju uzraudzības, novērtēšanas, pārskatīšanas un turpmāko pasākumu procesā; AICINA dalībvalstis veicināt šādus sabiedrības iesaistes un komunikācijas plānus valsts, reģionālā un vietējā līmenī un attiecīgā gadījumā un brīvprātīgi izstrādāt īpaši pielāgotus sabiedrības iesaistes un komunikācijas plānus; AICINA Komisiju aktīvi veicināt labas prakses apmaiņu par iedzīvotāju iesaistīšanos Eiropas misijās;
24. ATGĀDINA, ka augstākās izglītības, pētniecības un tehnoloģiju iestādes ir saskarē ar zinātni un sabiedrību un tām ir aktīva loma demokrātisko vērtību un prakses stiprināšanā, sagatavojot studentus aktīvam pilsoniskumam un pilsoniskajai iesaistei un veicinot publiskas debates ar zinātniski pamatotu informāciju; MUDINA Komisiju un dalībvalstis sadarboties ar augstākās izglītības un pētniecības iestādēm, vajadzības gadījumā darbojoties kā iespējamām veicinātājiem starp Eiropas iedzīvotājiem un Eiropas misijām, lai veicinātu pārmaiņas sabiedrībā;

IV. Eiropas misiju uzraudzība, pārskatīšana un izvērtēšana

25. ATGĀDINA, ka pirmo Eiropas misiju novērtēšana un Eiropas misiju jomu pārskatīšana Komisijai ir jāveic ne vēlāk kā 2023. gada 31. decembrī un pirms tiek pieņemts jebkāds lēmums par jaunu misiju izveidi vai pašreizējo Eiropas misiju turpināšanu, izbeigšanu vai pārorientēšanu; IESAKA nesākt jaunas misijas esošajās misiju jomās un neierosināt jaunas misiju jomas, kamēr nav pozitīvi novērtētas pašreizējās misijas; AICINA Komisiju, ņemot vērā Eiropas misiju starpnozaru dimensiju un to ietekmi uz valstu rīcībpolitiku saskaņošanu ārpus pētniecības un inovācijas jomas, informēt Padomi par jebkādu turpmāko attīstību attiecībā uz Eiropas misijām;

26. UZSVER, ka Eiropas misijām būtu jāgūst labums no pārredzamas, dzimumvērtīgas un stabilas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas, kuras pamatā ir katras Eiropas misijas mērķi, lai atspoguļotu tās sistēmisko un dinamisko dimensiju;
27. UZSVER, ka šai uzraudzības un novērtēšanas sistēmai būtu arī jāļauj periodiski novērtēt progresu, kas panākts attiecībā uz to dažādo projektu un darbību starpposma mērķiem un mērķiem, kuri veicina Eiropas misiju īstenošanu, lai nodrošinātu, ka tā ir uz pareizā ceļa un ka tiek sasniegti izvirzītie mērķi;
28. AICINA Komisiju izstrādāt metodoloģijas un procesus Eiropas misiju uzraudzībai un analīzei, cita starpā pamatojoties uz esošajām speciālajām zināšanām, ar konkrētiem kvantitatīviem un kvalitatīviem galvenajiem darbības rādītājiem, kas pielāgoti uz misiju orientētas pieejas specifikai, tostarp tās sistēmiskajam raksturam, un par to informēt Padomi; UZSVER iespējas izmantot inovatīvas metodes, piemēram, tās, kas izstrādātas ESAO dzīves kvalitātes uzlabošanas indeksa vai zaļā kursa uzraudzības paneļa kontekstā; UZSVER, ka ir svarīgi izveidot mehānismu Eiropas misiju ietekmes novērtēšanai;
29. AICINA Komisiju iesniegt Padomei pasākumus, kuru mērķis ir stimulēt un uzlabot zināšanas, kas iegūtas saistībā ar Eiropas misijām Eiropā, lai nodrošinātu, ka visas Eiropas valstis var gūt labumu no rezultātiem.
